

Cervixcarcinoom

17 januari 2024

© Tijdschrift voor Geneeskunde en Gezondheidszorg

Met welke lokale infectie heeft cervixkanker een onbetwistbaar causaal verband?

- a. HSV-1
- b. HIV
- c. Hoogrisicosubtypes van het HPV
- d. EBV

Een cervixcarcinoom is de derde meest voorkomende kanker bij vrouwen wereldwijd. Het is tevens de vaakst aangetroffen gynaecologische kanker. De vijfjaarsoverleving bedraagt ongeveer 70%. In 98% van de gevallen is de oorzaak een infectie met het humaan papillomavirus (HPV), dat voornamelijk een seksuele overdracht kent. HPV-infecties komen zeer vaak voor: drie op de vier mensen tussen 20 en 25 jaar worden ermee geconfronteerd. Er bestaat een onbetwistbaar causaal verband tussen cervixkanker en de aanwezigheid van een lokale infectie met hoogrisicosubtypes van het HPV. In 74% van de cancereuze letsels bij patiënten in Europa vindt men de types HPV-16 en -18. Daarnaast bestaat er een handvol minder oncogene types van hetzelfde virus.

Van alle vroegtijdige opsporingsmogelijkheden voor kanker waarover men beschikt, is de screening van cervixkanker veruit de meest doeltreffende. Een driejaarlijkse cytologische screening tussen 25 en 64 jaar, beter gekend als de "PAP-test", kan de incidentie van cervixkanker met 80% terugdringen. In 2018 bedroeg de dekkinggraad voor Vlaanderen 63,2% volgens het jaarrapport van 2019.

Naast het screeningsprogramma krijgen meisjes op twaalf jaar (eerste jaar middelbaar onderwijs) een gratis HPV-vaccinatie (sinds 2019 krijgen ook twaalfjarige jongens het HPV-vaccin). Er zijn twee HPV-vaccins op de markt: een bivalent (gericht tegen HPV-16 en -18) en een nonavalent (tegen HPV-16 en -18, alsook een reeks andere, minder oncogene types).

HPV-vaccinatie vermindert het risico op cervixkanker, maar kan het niet helemaal voorkomen. Een Cochrane systematic review met betrekking tot 26 studies met 73.428 meisjes en vrouwen evalueerde zowel de veiligheid van (in alle studies) als de impact van HPV-vaccinatie op precancereuze letsels na een follow-up van drieënhalft tot acht jaar. In de groep vrouwen jonger dan 25 jaar zonder HPV-infectie verminderde HPV-vaccinatie de incidentie van precancereuze cervixletsels na follow-up van 287/10.000 naar 106/10.000. Wanneer vrouwen een HPV-vaccinatie kregen tussen 25 en 45 jaar, was de impact veel kleiner: de incidentie van precancereuze letsels bedroeg 145/10.000 bij niet-gevaccineerde en 107/10.000 bij gevaccineerde vrouwen. Het risico op ernstige bijwerkingen was in deze systematische review niet groter dan bij een placebo. De auteurs besluiten dat HPV-vaccinatie het risico op precancereuze letsels sterk vermindert wanneer meisjes gevaccineerd worden op jonge leeftijd, dus vooraleer ze besmet zijn met HPV.

Ondanks deze forse reductie tonen deze cijfers ook aan dat men moet blijven screenen naar baarmoederhalskanker. Gelukkig zullen het aantal abnormale resultaten en de noodzaak tot verdere opvolging, samen met de kans op kanker, zeer sterk dalen in de gevaccineerde cohorten.

Meer weten over dit onderwerp?

Bekijk dan de oorspronkelijke bijdrage in TvGG:

[De impact van HPV-vaccinatie op de incidentie van cervixkanker](#)

Auteur(s): A. VORSTERS, M. FINOULST, P. VANKRUNKELSVEN

DOI: 10.47671/TVG.76.21.20.172

Deze publicatie bevat illustraties, foto's, afbeeldingen, lay-out van documenten, grafische ontwerpen, tekst, lettertypen en andere informatie (hierna "Inhoud" genoemd). Deze publicatie en alle Inhoud zijn het auteursrechtelijk eigendom van Tijdschrift voor Geneeskunde vzw. Alle rechten op deze Inhoud zijn wereldwijd voorbehouden. Het is strikt verboden de Inhoud of een deel daarvan te behouden, kopiëren, distribueren, publiceren, of gebruiken zonder voorafgaande en uitdrukkelijke toestemming van Tijdschrift voor Geneeskunde vzw.